

Garzón, entre el megalòman i el Quixot

Baltasar Garzón
va néixer a Torres,
Andalusia, l'any 1955,
en el si d'una
família humil.
Tot i formar part d'un
tribunal com l'Audiència
Nacional, hereu de les
estructures judicials
de l'anterior règim
espanyol, s'ha convertit,
amb una carrera tan
plena d'espectacularitat
com de polèmica,
en paladí de la justícia.
El procés que va obrir
contra el dictador xilè
Augusto Pinochet
el va enlairar.

La setmana passada el jutge més popular de l'Audiència Nacional, Baltasar Garzón, tornava a protagonitzar l'agenda informativa amb una de les seves espectaculars decisions. En aquesta ocasió, decidia embargar els béns de Batasuna, en considerar que aquesta formació política és la responsable final dels danys materials ocasionats per l'anomenada *kale borroka*. Segons el jutge, Batasuna ha de pagar la factura d'uns danys que arriben als 24,3 milions d'euros, en concepte dels desperfectes ocasionats en els aldarulls protagonitzats per joves de Segi, l'organització juvenil de l'esquerra independentista basca que és successora de Jarrai i Haika, il·legalitzades anteriorment per Garzón.

La darrera acció d'aquest jutge ha aixecat també crítiques i perplexitat entre sectors polítics i socials, especialment des de sectors del nacionalisme català i basc. Una de les primeres reaccions crítiques va ser la de la presidenta d'Eusko Alkartasuna, Begoña Errazti, que titllà d'"il·legal i inacceptable" la interlocutòria dictada per Garzón contra Batasuna i de "mostra de la cada cop més creixent dependència del poder judicial respecte al poder executiu". El president del Parlament Basc, Juan María Atutxa, del PNB, va deixar clar que l'embargament de béns és impossible de mantenir en el tribunal, atesa la dificultat de demostrar la relació entre Batasuna i la *kale borroka*. Els nacionalistes bascos han criticat moltes de les actuacions del jutge Garzón en considerar que sovint fa d'executor de les estratègies del Govern espanyol.

Des de Catalunya també s'han sentit veus crítiques amb el darrer episodi protagonitzat per Garzón, com les d'ERC i, fins i tot, d'alguns membres de CiU

-formació, que darrerament havia rebut dures crítiques des del PNB per haver donat suport a la llei de partits-. Tot i això, la resposta de la coalició ha estat confusa. El portaveu de CiU al Congrés dels Diputats, Xavier Trias, va considerar que la iniciativa de Garzón no s'aguanta per enlloc, jurídicament. En canvi, el presidenciable Artur Mas justificava l'acte contra Batasuna.

D'aquesta manera, Garzón enfilava un nou esglaió en el seu objectiu de dibuixar les organitzacions de l'esquerra independentista basca com a apèndix al servei d'ETA, des d'associacions d'ensenyament del basc fins a Batasuna, passant per les *herriko tabernak*, mitjans de comunicació i entitats financeres.

El Nobel de la pau. El protagonisme d'aquest jutge de l'Audiència Nacional ha superat però les fronteres espanyoles. Les pàgines de la premsa internacional l'han descrit com una mena de Quixot de la Justícia, capaç de portar exdictadors sanguinaris als tribunals, com ara el general xilè Augusto Pinochet i alguns dels seus col·laboradors, així com d'afegir-se a la croada americana contra el terrorisme de l'integrisme islàmic o la lluita contra els escàndols de grans entitats financeres.

Aquesta fama internacional, doncs, s'afegia a la construïda dins les fronteres espanyoles com l'assot del narcotràfic, la lluita contra els GAL, ETA i l'anomenat "entorn polític" del grup armat basc, un sac que cada cop abraça més persones.

El reforç internacional de la imatge de Garzón, especialment amb el procés obert contra el dictador xilè, ha arribat a l'extrem que sectors progressistes de l'estat, amb el suport d'algunes organitzacions de defensa dels drets humans

d'Amèrica del Sud, hagin proposat el jutge com a candidat al premi Nobel de la pau. Entre els integrants del comitè d'honor d'aquesta candidatura hi ha Federico Mayor Zaragoza, Luis del Olmo i Manuel Vázquez Montalbán. Es dona la circumstància que aquest darrer va donar suport a les campanyes de protesta contra les detencions indiscriminades d'independentistes catalans abans dels Jocs Olímpics de Barcelona. Una operació que va ser acompanyada de denúncies de tortures als detinguts que no van ser escoltades pel jutge. I és que, de fet, informes de diverses organitzacions de defensa dels drets humans han recollit testimonis i denúncies de la pràctica de tortures sobre detinguts que han passat per l'Audiència Nacional.

El jutge estrella. En nombroses ocasions, les televisions han ofert imatges del jutge al capdavant de registres, arrestos en massa, precintaments de locals i altres operacions sota l'atenta observació de les càmeres de vídeo de la policia.

Aquest protagonisme mediàtic, en gran part, pot explicar el seu pas per la política. Per mà del president de la Junta de Castella-la Manxa, José Bono, i un company seu de l'Audiència, Ventura Pérez Mariño, va acceptar entrar en les llistes electorals del PSOE, com a número dos a Madrid, la primavera del 1993. A la faceta de jutge estrella, ara s'hi sumava la de fitxatge polític. Però la carrera en la cosa pública va ser molt breu. Les expectatives de Garzón no es van veure complertes. El maig del 1994, poc més tard d'un any, Garzón renunciava del seu càrrec al Ministeri de Justícia per desavinences amb el llavors ministre, Juan Alberto Belloch. Després del fugaç pas per la política, Garzón es va reincorporar a la feina de l'Audiència Nacional. Va ser llavors quan es van començar a instruir amb més força els sumaris relacionats amb el GAL, que van esquitxar la cúpula del Ministeri d'Interior dels governs del PSOE.

Tot i els èxits en moltes de les operacions i l'estrella mediàtica que sempre ha acompanyat la feina de Garzón, a la carrera d'aquest implacable jutge hi ha algunes relliscades que, segons fonts

El jutge Baltasar Garzón, a les portes de l'Audiència Nacional. L'obertura del sumari contra el dictador xilè Augusto Pinochet ha dotat de popularitat internacional aquest jutge. Alguns dels seus detractors l'acusen d'afany de protagonisme i de precipitació en la instrucció de sumaris, cosa que l'ha dut a fracassos com el de l'operació contra el vaixell *Privilege*.

Informes d'organitzacions a favor dels drets humans han recollit testimonis de pràctica de tortures a detinguts que han passat per l'Audiència Nacional

Baltasar Garzón s'adreça als simpatitzants socialistes en el seu primer acte electoral. Era el número dos per la llista de Madrid, l'any 1993. La seva carrera política, però, va ser fugaç en no complir-se les expectatives i per l'enfrontament amb el que Felipe González nomenaria ministre de Justícia, Juan Alberto Belloch.

pròximes al món de la judicatura, responen a la precipitació en l'instrucció d'alguns casos. Des que va arribar, el gener del 1988, a l'Audiència Nacional, l'actuació de Garzón com a jutge instructor ha estat presidida per la polèmica. Els seus detractors l'acusen de megalòman i de tenir un afany de protagonisme desmesurat que l'han conduït a instruccions de sumaris famosos.

Per exemple, en un dels camps que han donat popularitat a aquest jutge instructor, la lluita contra el narcotràfic, no tot han estat èxits. En la investigació de les xarxes del narcotràfic a Galícia, en l'anomenada Operació Nécora, Garzón va basar gran part de la seva instrucció en les declaracions d'un testimoni penedit, Ricardo Portabales. Amb aquella operació Garzón processava 54 persones, entre les quals constaven destacats membres de clans *narcos*, com Laureano Oubina. El Tribunal Suprem, però, va ser molt crític amb les formes que Garzón va utilitzar per investigar el cas i no va admetre com a prova suficient les declaracions de Portabales, entre altres retrets. El resultat d'aquella operació va acabar amb unes condemnes mínimes per als principals caps de la xarxa i l'absolució de molts dels inculpats.

Però potser una de les relliscades més espectaculars ha estat l'operació dirigida pel jutge contra el vaixell *Privilege*, el setembre del 2000. En una roda de premsa espectacular, la policia va esbombar als quatre vents l'intercepció d'una embarcació amb un carregament de drogues de 10.000 quilograms. Després de detenir la tripulació i de regirar del dret i del revés el vaixell, la policia no va trobar ni un sol gram d'aquells narcòtics.

Sigui com sigui, la carrera de Baltasar Garzón és indiscutible que ha aconseguit no passar inadvertida. I tot i ser jutge instructor de l'Audiència Nacional, hereva del Tribunal de Orden Público de l'anterior règim espanyol, Garzón ha aconseguit dotar-se d'una pàtina de jutge tenaç i incorrupte que ha transcendit les fronteres de l'estat, fins al punt que el seu nom comença a postular-se per anar al capdavant d'algun tribunal internacional. Espanya se li ha fet petita.

Enric Rimbau

Almadra drava rock
2002 els poblets marina alta

26 juliol La Gossa Sorda Sapo Obrint Pas Sva-ters
27 juliol Dept Els Fets Antònia Font Alzavak

entrada gratuïta www.almadrarock.org zona d'acampada